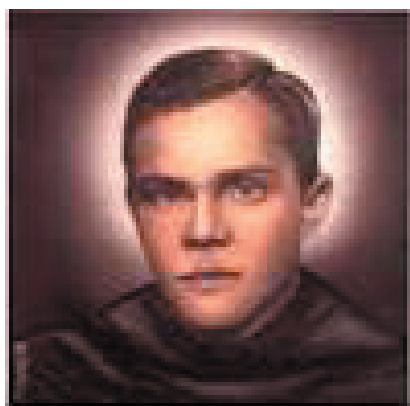

**Кооперативите
За безмълвната
армия труженички**

Стр. 3

Павел Джижджов
Един от четиримата нови
български мъченици

Стр. 8

**Под властта на
"Новия Рим"**

Стр.10

Спартак

Синът на древна Тракия, разтърсил могъщия Рим

В продължение на повече от две хилядолетия най-яркият символ на човешкото свободолубие си остава тракиецът Спартак от племето меди (в района на днешния гр. Сандански). В сражение с римляните той е пленен и включен в съюзна военна част. Спартак успява да избяга от ненавистната му служба, известно време се подвизава като „разбойник“, но отново попада в плен и е продаден в робство. Заради военските му умения е изпратен в гладиаторската школа на Лентул Батиат в Капуа. През 73 г. пр. Хр. храбрият тракиец организира бягството на 78 гладиатори, сложила началото на най-известното въстание в световната история.

Срещу укрилите се в кратера на вулкана Везувий бунтовници е изпратен трихилядният отряд на претора Клавдий Глабер. С въжета, сплетени от диви лози, гладиаторитесе спускат по тристаметров отвесен склон, нападат и разбиват римската войска. Срещу тях е изпратен преторът Вариний, но Спартак предвидливо отстъпва към богатата област Лукания. Той организира и въоръжава хората си, като постепенно изгражда истинска армия. Следват две победни години за армията на Спартак и ужас за Рим, който вижда в лицето на храбрият тракиец „новия Ханибал“. Тежки поражения търпят дори изпратените от Сената тогавашни консули Луций Публикола и Лентул Клодиан. Пробил си път до Алпите, неизвестно защо Спартак не напуска Италия, а изненадващо потегля назад. Така самият Рим се оказва

под директна заплаха! Сенатът избира за претор Марк Лициний Крас, който с новосформирана армия от опитни войници и ветерани постига надмощие.

Сенатът нарежда на прочутите пълководци Гней Помпей от Испания и Луций Лициний

Лукул от Мала Азия веднага да се завърнат в Италия със своите армии. Научавайки това, Спартак достига Региум (дн. Реджо ди Калабрия), за да се прехвърли в Сицилия.

Вероятно подкупени, киликийските пирати, които е трябвало да прехвърлят с корабите си въстаническата армия, се отмятат. С отчаяна смелост Спартак пробива римската блокада – целта му е Бриндизиум (Бриндизи), откъде да се прехвърли в Гърция или Илирик, близо до родната Тракия. Въстаниците са застигнати от превъзходящия ги противник, а раненият Спартак слиза от коня и опрян на коляно се бие до последния си дъх.

Въстанието на Спартак, който успява от разнородна, трудно подаваща се на дисциплина човешка маса (според римския историк Апиан 70 хиляди души), да организира боеспособна армия, е сред феномените на древната история. Спартак прави могъщия Рим безпомощен в самото му сърце – Италия, и то във времето, когато римляните изграждат своето „световно господство“.

Павел Павлов

28 Март 2015 г. от 9.30 ч.-

Посещението на Коломбариума в Парка Шипиони на улица Апия Антика

За записвания: scuolabulgara@mail.com

Азбуки

По тракийските следи във Ватиканските музеи

Вази, саркофази и статуи с образите на тракийски божества

На 22 февруари 2015 година БНУ „Асен и Илия Пейкови“ организира туристическа обиколка във Ватиканските музеи за учениците, родителите и преподавателите от училището, като към групата се присъединиха и други български

съмишленици.

Основна цел на посещенията беше не само запознаване с историята на музеите, но особен акцент беше отделен на тракийските следи, съхранени в Папските колекции. Оказва се, че Дионисиевите

мистерии в Рим се превръщат в Бакхусови празненства и с охота са били привнесени от римляните, както междувпрочем и цяла плеяда от чужди божества.

Днес, в традициите на българите остава един празник, който носи отблъскването на Дионисиевите чествания, а това е Трифон Зарезан.

Много от античните божества се преплитат с новите християнски вярвания като Бог Херой, който се превръща в Св. Георги. Несъмнено, всеки един притежаващ по-специални познания в областта на историята и археологията ще забележи, че Ватиканските музеи са изпълнени с многобройни тракийски следи: шлемове, използвани в тракийското бойно снаряжение, „лунарни щитове“, използвани често от тракийските гладиатори, тракийски мокасини-преработени в римски ботуши. Същност от ватиканската ни разходка констатирахме най-важното, че има тракийски следи в Рим и то изобилие, точно

толкова многобройни римски находки могат да се открият и по българските земи. Замисляйки се над всичко това разбирам, че българският и италианският народ вървят ръка за ръка още от древността. Ясно е, че истината е скътана някъде дълбоко в земите ни.

Т. Тодоров

Поклонение пред мощите на Св. Константин Кирил Философ

Успение Кирилово

На 14 февруари 2015 г. в базиликата „Сан Клементе“ беше отбелязано Успение Кирилово, на което присъстваха българи, представители на двете български училища в италианската столица и двамата посланици в Рим.

За съжаление капелата, където се съхраняват мощите на светеца, остана затворена за българските поклонници.

По предложение на българския посланик се планираше мощите на Кирил да бъдат върнати в България през гръцка територия със засилен охрана, но това не се е осъществило. Според експерти-антрополози пренасянето на мощите би довело до разпадането им.

БНУ „Асен и Илия Пейкови“ беше представено от преподавателя по история, география и роден край Теодор Тодоров, който разказа пред събралите се гости за Великоморавската, хазарската и сарацинска мисия на Светите Братя. Във връзка с годишнината от смъртта на Константин Кирил Философ в неделното училище, намиращо се под прозорците на Папа Франциск, гост бе проф. Красимир Станчев, експерт по славистика към римския университет Рома 3. Той запозна деца, родители и гости със спецификите на възникването на глаголицата, произтеклата от нея кирилица и връзката с арменската и грузинска писменост от онези години.

Днес кирилицата е азбука, ползвана от над 230 000 000 славяни и други народи от неславянски произход - евненки, ескимоси, монголци, казахстанци, таджики и др. От кирилицата са отстъпили хърватите и чехите, въпреки че последните още я почитат. На кирилица днес пишат руснаци, българи, сърби, македонци, украинци и белоруси.

„Кирилският код“ трябва да бъде помнен, защото той е залегнал не само в глаголицата, а и в много по-послнатата за употреба „королоца“ съставена от българския книжовник Св. Климент Охридски. До XVIII в. например в Македония, са използвани и двете писмености, а в Румъния старобългарския правопис. Днес „кирилицата“ сплотява

всички православни и затова е схващана като „кирилски код“.

Дали случайно подгонените от немски духовници ученици, а после първоучители Горазд, Наум, Ангеларий и Килмент попадат в България? Именно по времето на Борис I Михайл нашата азбука става самостоятелна и се съзидат основи станали подвижна сила за религията и книжнината на мнозина славянски народи. Вслушайте се в завета на Константин Кирил и брат му Методий, защото те създадоха азбука като славяни и неслучайно тя намери първо приложение сред народа на българите. По мистичните представи българин означава „човек влизаш в рая“, а ние имаме бъдеща мисия, която е нетленна, културна и духовна!

И не случайно светите братя красноречиво са възпяти и големия ни поет Иван Вазов, който пише: „и ний сме дали нещо на света!“

Т. Тодоров

Хоризонти

Моята харизма - България

Регламент на международен конкурс за есе

Потомци сме на древна цивилизация, която ни е дарила с голям магнетизъм. Неповторимо е обаянието на българската душевност, митология и култура.

Целият свят онемява пред мистерията на българските певчески гласове, изпратени в безкрайния Космос за среща с други разумни същества.

Всеки ден преминаваме през лабиринта на живота, в търсене на верния път. И когато стане най-тъмно и страшно, улавяме магичния момент на кризата, който променя живота ни завинаги. Разбираме, че зад всяка опасност се крие голямата възможност за решителната крачка напред и нагоре.

И така стъпка по стъпка, подавайки си ръка, вървим напред и достигаем до желания успех.

Изкачваме сияйните върхове, водени от непокорния български дух и слово.

Ние българите, притежаваме онази вътрешна сила и вяра, която са ни помогнали да оцелеем и побеждаваме всички нашественици и поробители през вековете.

Настоящият конкурс има за цел да улови усецането на младите българи по света и връзката им с техните корени. Да фокусира степента на автентичност в нашата народопсихология.

Днес ороощната градина на България се простира далече извън нейните граници. Това са милионите българи, които живеят в чужбина. Утре плодовете на тази градина ще помогнат на българския народ да се съхрани и да пребъде в своята харизма.

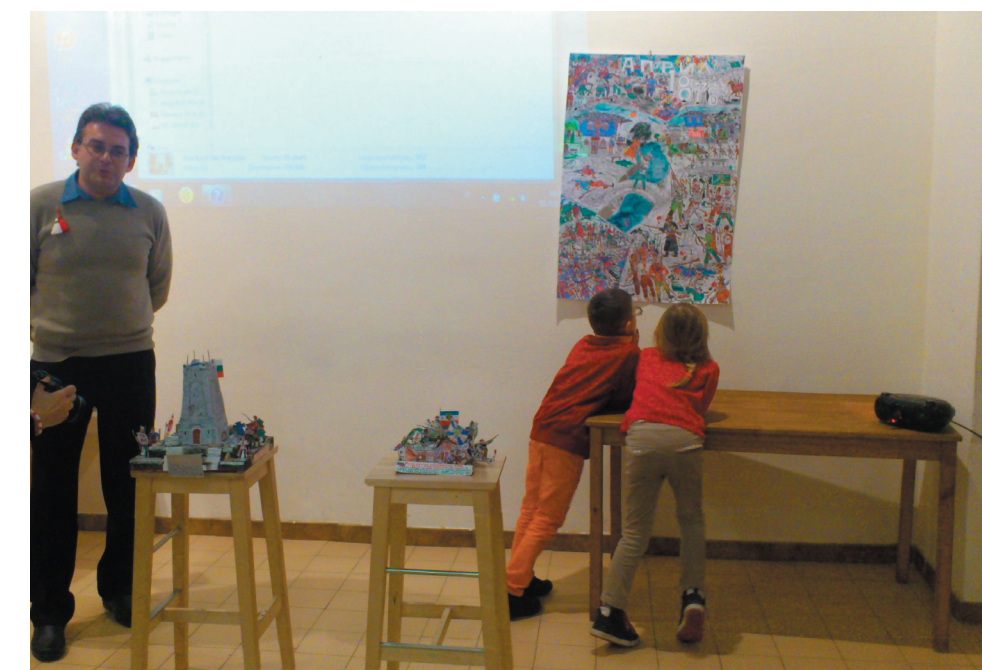
На националния празник на България 3 март 2015 г. тръгна международния конкурс „Моята харизма – България“, който ще бъде дарен на всички български училища в чужбина за празника на Народните будители – 1 ноември 2015 г. Ще бъде изготвена и аудио книга интелектуалци, живеещи в Рим. Председател на конкурса е – Анна Мария Петрова – Гюзелева, а членове – журналистите Румен Иванчев и Милена Рачева. Резултатите ще бъдат обявени на 24 май 2015 г.

конкурса ще бъдат представени в сборник „Моята харизма – България“, който ще бъде дарен на всички български училища в чужбина за празника на Народните будители – 1 ноември 2015 г. Ще бъде изготвена и аудио книга интелектуалци, живеещи в Рим. Председател на конкурса е – Анна Мария Петрова – Гюзелева, а членове – журналистите Румен Иванчев и Милена Рачева. Резултатите ще бъдат обявени на 24 май 2015 г. Материалите на победителите от конкурса ще бъдат представени в сборник „Моята харизма – България“, който ще бъде дарен на всички български училища в чужбина за празника на Народните будители – 1 ноември 2015 г. Ще бъде изготвена и аудио книга интелектуалци, живеещи в Рим. Председател на конкурса е – Анна Мария Петрова – Гюзелева, а членове – журналистите Румен Иванчев и Милена Рачева. Резултатите ще бъдат обявени на 24 май 2015 г. Материалите на победителите от

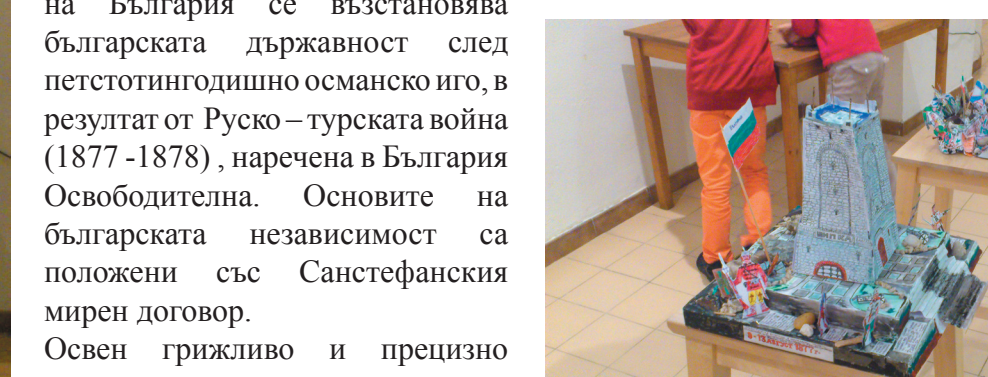

Трети март в българската история

Българите в Рим тачат и помнят

Трети март беше отбелязан тържествено в БНУ „Асен и Илия Пейкови“ в Рим. По идея на преподавателя по история Теодор Тодоров беше подготвена беседа – изложба, изготвена специално за националния празник! С освобождението на България се възстановява българската държавност след петстотингодишно османско иго, в резултат от Руско – турската война (1877 -1878), наречена в България Освободителна. Основите на българската независимост са положени със Санстефанския мирен договор. Освен грижливо и прецизно

В.Н.

Дълбоки корени

Римското господство по днешните български земи

Българските земи са изключително богати на паметници от епохата на Древния Рим и създадената в хода на завоеванията огромна империя. Някои от значимите събития, както и видни личности на тогавашния свят, са свързани по един или друг начин с тракийските провинции.

Римското завоевание

Стъпвайки на Балканите, римските легиони завладяват илирите, подчиняват гръцките полиси, унищожават в три войни антична Македония (168 г. пр.Хр.). Известни са три големи кампании на римската армия срещу траките, предвождани от Лукул (72–71 г. пр. Хр.), Гай Антоний (десет години по-късно) и Гай Октавий (баща на създателя на империята Октавиан Август), който ръководи армията през 59 г. пр. Хр. Едва през 29–28 г. пр.Хр. Дунавската равнина (римската провинция Мизия) е завладяна от прочутия Марк Крас, който действа с изключителна жестокост. Ловката политика на Рим въвлеча тракийските владетели в братоубийствени вражди, най-вече между одриси и беси. Съюзното, на практика васално на Рим Одриско царство е управлявано от Реметалк I (16 г. пр.Хр. – 14 г. сл. Хр.) и включва земите между Мраморно море, Дунав, Черно море и Софийското поле.

След смъртта му държавата е разделена между неговия брат Раскупорис и сина му Котис, съответно на север и на юг от Стара планина. Опитът на Раскупорис да отхвърли римската власт е неуспешен. Въстанието на бесите, водено от жреца Вологес, е потушено след четиригодишна съпротива (15–12 г. пр.Хр.). Последният одриски цар Реметалк III е жертва на заговор по времето на император Клавдий (45 г. сл. Хр.). Едва тогава Тракия е превърната в римска провинция.

Римската власт в българските земи

При династиите на Антонините (96–192) и Северите (193–235) Тракия, Долна и Горна Мизия се нареждат между цветущите римски провинции с богати градове: Филипопол (Пловдив), Августа Траяна (Стара Загора), Сердика (София), Найсус (Ниш), Пауталия (Кюстендил), Дуросторум (Силистра) и др. Израстват и нови центрове, като Марцианопол (Девня), Никополис ад Иструм (до Велико Търново), Нове (Свищов), Рациария (Арчар), Ескус (Гиген) и др. Тракийските земи привличат заселници от Мала Азия, Сирия, Юдея, както и римски „ветерани“. Строят се великолепни пътища, създадена е система на комуникации, която превръща земите на днешна България

в център на интензивен икономически и културен живот. Същевременно се осигурява бързото придвижване на римските легиони от Италия и Централна Европа към Мала Азия или дунавската граница. Римската държавност, протичащите демографски и етнически контакти налагат латинския език, особено на север от Стара планина. Вземите на юг и по Черноморското крайбрежие господстват гръцкият език и елинската култура. Езикът и автентичните традиции на траките се запазват в Мизия и главно в планинските райони. Вероятно в продължение на векове траките са били двуезични, говорейки своя език и латински, съответно и/или гръцки.

Юстиниан I Велики (р. 582, 527–565)

Най-известният владетел на Източната Римска империя (Византия) произлиза от романизирана тракийска фамилия от района между Ниш и Скопие. За местонахождението на родното му село Таурезиум, превърнато от него в блестящия град Първа Юстиниана, се спори и днес. През Средновековието се налага убеждението, че това е Охрид. Мнозина историци от XVII–XIX в. приписват на Юстиниан славянски произход и името Управда. С него той присъства в календара на съвременната Българска църква.

Наследил престола от чичо си Юстин I (518–527), Юстиниан ръководи

империята във времето на най-ярък и възход – „Златният век“ на византийската цивилизация. Византия води успешни войни с вандалите и готи, като възстановява властта си в Северна Африка, Италия и Южна Испания. Усилията за реставрация на Римската империя са съпътствани от събирането и кодификацията на римското право. Византийската култура постига най-високите си върхове, а изградената от Юстиниан църква „Света София“, „осмото чудо на света“, е символ на империята и на православното християнство в продължение на векове.

Проф. Пламен Павлов

Имало едно време

РАННО ВИЗАНТИЙСКАТА КУЛТУРА

Ранновизантийската култура по българските земи достига високо ниво на развитие. Филипопол (Пловдив), Сердика (София), Месемврия (Несебър), Хераклея Линкестис (Битоля) и др. притежават типичните за ранновизантийските градове характеристики.

При Юстиниан Велики по дунавската граница са издигнати или възстановени над сто крепости, десетки други охраняват важни проходи и пътища. Тази солидна инфраструктура оказва влияние върху градското развитие на Средновековна България.

ГОНЕНИЯТА НА ХРИСТИЯНИТЕ

При гоненията на християните, особено при царуването на Диоклециан, загиват десетки мъченици, включително цели групи пострадали за вярата християни, свързани с определени градове – например Тивериуполските мъченици (в Струмица), Доростолските мъченици (Силистра), от Томи (Констанца), Новиодунум (Исакча), Филипопол (Пловдив) и др.

СВ. 37 ФИЛИПОПОЛСКИ МЪЧЕНИЦИ

Светите 37 Филипополски (Пловдивски) мъченици са избити на 20 август 304 г. при източната порта (Хисар капия) на късно-античния град. В голямата си част те са християни от местното тракийско население. Един от водещите центрове на християнството през IV–VI в. е Дуросторум/Доростол (Силистра), където също се създава пантеон от мъченици: Дазий, Емилиан, Валентин и др.

ЕПИСКОП ВУЛФИЛА

Епископ Вулфила (311–383) е сред най-известните личности на своето време. В новата родина знаменитият „апостол“ и „полугрък“ (прозвище, използвано векове по-късно за цар Симеон Велики) създава готска азбука, превежда Евангелието и части от Библията на старогерманския език на готите.

Пребиваването на готите в нашите земи през IV–V в., както и следите от готско присъствие по-късно, провокират някои изследователи, които виждат в тях „четвъртия елемент“ в етногенезиса на българския народ заедно с прабългарите, славяни и траки.

ПЪРВА ЮСТИНИЯНА

За да обезсили спора между Константинопол и Рим за Западните Балкани, Юстиниан Велики създава архиепископията Първа Юстиниана. Макар тя да изчезва във вихъра на нашествията, самият факт на появата ѝ е важен аргумент при обосновката на самостоятелността на Охридската архиепископия. Тази автокефална църква, пряко продължение на Преславската патриаршия, от XI в. чак до ликвидирането ѝ (1767 г.) неизменно е „... на Първа Юстиниана (Охрид) и цяла България“.

Проф. Пламен Павлов

Бели и червени плетеници

За Баба Марта, Мартениците и Благовещение

Наследници сме на древни народи принадлежали на средноазиатските планини Хиндокуш, Памир, Тянь Шан и Хималаите. Духовни центрове с духовен извор на философски школи, учения и религии. Думата Парамартха открива първообраза на Баба Марта, означаващ „край на мъртвото дихание“ на Брахма. Вдишване и издишване-макрокосмически модел. При издишване светът се разширява, а при вдишване всичко се свива и унищожават. Цикличност, кръговрат на годините, които се въртят периодично. В българския стар календар пролетният преходен период между зимата и

пролетта е периодът Парамартха от 7 март до 6 април. Пара - „край, отвъд планини Хиндокуш, Памир, Тянь Шан и Хималаите. Духовни центрове с духовен извор на философски школи, учения и религии. Думата Парамартха открива първообраза на Баба Марта, означаващ „край на мъртвото дихание“ на Брахма. Вдишване и издишване-макрокосмически модел. При издишване светът се разширява, а при вдишване всичко се свива и унищожават. Цикличност, кръговрат на годините, които се въртят периодично. В българския стар календар пролетният преходен период между зимата и

много. Една от времето на хан Аспарух, когато получил дар от сестра си китка привързана към крака налястовица с бял конец. Червената багра дошла от кръвта на наранената птица пристигнала точно на 1 март при Аспарух.

От християнска легенда научаваме, че преди хиляди години изразвали радостното си чувство и чрез обличане на бели дрехи.

На 1 март Дева Мария усукала бяла лентичка от дрехите си, обабрила друга с девствената си кръв и украсила гърдите си. Тогава се появил Вестителят Архангел Гавраил без да я сплани съобщил новината, че е заченала и ще роди Спасителя в човешки образ и подобие на Бог, наречен Исус, възпламен от Светия Дух.

От тогава се кичат младо и голямо за здраве и плодородие с мартеници в израз на човешко поклонение към Майката Господня.

„...А на шестия месец бе изпратен от Бога Ангел Гавриил в галилейския град, на име Назарет, при една девичка, стодена за мъж, на име Йосиф, от дома Давидов; а името на девицата беше Марнам. Ангелът влезе при нея и рече: радвай се, благодатна! Господ е с тебе; благословена си ти между жените.“

Денят на радостна вест на привествие на Дева Мария като Царица, събитие за радост и веселие, царство на мира, съвет Божий за спасение, начало на утехата.

Благословена между жените, наречена Пророчица, Дева, книга запечатана, възлюбена от Бога, благодат да роди син, не простосмъртен, а Божий син, син на Всевишния, Бог от Бога - наречен Исус. Тогава Богоизбраната Мария отвърнала „Ето рабинята Господна, нека ми бъде по думата ти“ - славейки тайнството на Божие възпламяване во веки веков. Амин.

Всички християни – православни, католици и протестанти още от VII век празнуват деня на благата вест – Благовест или Благовещение. Винаги на 25 март. Едно от най-големите тайнства в Християнството. В България праникът се свързва с идването на пролетта. Макар и празникът Благовещение да се случва най-често през дните на Великия пост, той е радостен и тържествен. Радост блика в църковните песнопения на този ден - „Небеса възпявайте Божията слава“. На Благовест се разрешава употреба на риба, елей, вино и нещо зелено. Празнуват всички с имена Благовест, Блага, Евангелина, Вангел и др.

Мариола Георгиева

На прозореца

Скъпи читатели, радвам се най-сетне да се срещнем след толкова време на затишие, тревоги и премисляне. Както се казва, „в живота нищо не се знае“.

След около двадесет години на забвение, в един дъждовен ден се срещнах с една млада българка на площад „Испания“. Тя беше обхваната от ентузиазма на първооткривателите, търсеше доказателства за величието на българския род през вековете, да открие в незабравими фрески български почерк, с една дума, носеше в себе си възрожденския пламък на родолюбието.

Беше хубаво да се почувствам българин в този град, където всички говорят италиански, тук на този площад, където една чанта струва колкото една къща в някое китно българско селце.

И разбрах, най-сетне дойде моментът да се срещнем и да поговорим. Ще обсъдим заедно всичко, което ни се случва днес тук, далеч от родината, да споделим нашите „древни“ мисли и надежди.

Тази рубрика има скромните амбиции да се доближи до проблемите на редовите емигранти, онези, чиито имена нецеостанат по паметни плочи и по страниците на учебниците по история. Защото наред с великото стои обикновеното, незначителното, без което обаче не може.

Тази рубрика, драги читатели, е за нас, всички тези, които затворихме бащините двори и с по един сак в ръка тръгнахме немилни-неоразни по гурбет. За онези, които имат да споделят, които искат да поздравят свои близки.

Нека тази рубрика стане мястото на нашето откровение, да разкажем нашите страхи и надежди.

Кооперативите

За безмълвната армия от труженници, за работата и за мисията далеч от дома

Да работиш в Италия, ако не си „badante“ (гледачка), било то на деца или възрастни хора, в повечето случаи, означава да работиш към кооператив. За нас, дошлите от бившия комунистически блок, кооператив звучеше фамилиарно, почти свойски. Създава ти усещането за общност, за съпричастие, ако искаш да го наречеш дори. Не е така и го разбираш веднага след подписването на трудовия договор. Отначало той изглеждаше доста привлекателен – на пълен работен ден и за постоянно. Не че продължи дълго, не мина и година и взеха та ме викнаха да подписвам друг договор, вече към друг кооператив, пак на „Tempro indeterminato“ и пак ежедневно. Работех си на същото място, само дето беше сменена емблемката върху тениските. Колкото до работата, работеше се много. Понякога работният ден продължаваше четиринадесет часа. Една голяма част от колегите караха и без почивен ден. Няма да назовавам името на младата колежка, която не беше почитвала повече от година време. Ако попиташ работодателя ни, била е алчна за пари. Колко натрупа – не знам, обаче знам, че хилядарките се натрупаха в джобовете на шефа.

Години ще помня влака, в който се возехме рано сутрин. Първи вагон беше препълнен от нас, работничките от първа смяна. Много даже не се преобличаха, а пътуваха с униформите, естествено, за да не се губи време. Но не униформите бяха проблем, а обувките, които плашеха жените. Черните, грозни обувки с железни човки отпред – „противозащитни“. За по-малко от година на повечето от нас ни окапаха ноктите, а да не говорим за гъбичките, които пламваха от дългото носене и от изпотяването на нозете. Този вагон на шегата го наричахме „Вагона на смъртта“. Докато се пътуваше се говореше за работни подвизи, за болезки и преумори. Жените не бяха особено

интелигентни и възприемаха участва си като задължително и необходимо бреме. Коя, защото бе вдовица или разведена, или защото трябваше да издържа студент в България и тези 40-50 евро, които се изкарваха на ден, бяха спасителния пояс, който се хвърляше към българското Черно море на обеднените роднини. Ако пък на някоя й хрумваше да се жалва, другите вдигаха безучастно рамене. Отговорът беше ясен – никой не те е викал тук, ако си беше в къщи и това нямаше да имаш. Жертвата на всички бе осмислена, защото се живееше с дълбоко чувство на дълг – да се помогне на изоставено семейство, на децата. До тук – всичко познато.

Както е текло през години и векове. Работническата класа е това – да бъде използван труда ти и да се подчиняваш. Нищо ново под слънцето. Но годините стават все по-трудни. Все по-малко работа остава за отгрудените жени. Във влака по-рядко се срещат униформените, дочуват се приказки, че тази напуснала, онази – съкратили, а пък трета заминала за родината, че не може да плаща скъпа квартира и парите за яденето не стигат. Не мисли и дори какво ще прави в България, каква ли работа ще намери след толкова години отсъствие?...И ето пак се сменят кооперативите, пак се сменят трудовите договори. Вече не са за постоянно, максимума е година или шест месеца. Да не говорим, че някои ги викат и през месец да подписват подновяването. Измениха се и заплатите. Сега вече са по-легални. Макар че, ако се вгледаш в тези странни писания, в които дори и счетоводител би загубил ума си, ще успееш да разчетеш въпросната „Диария Италия“, що иде да рече, че си в непрестанна командировка, без да напускаш работното си място. Но това не е толкова важно, основното е, че парите отговарят на изработените пари през месеца и най-вече, че не си слязал под

„митичните“ 5 евро на час. Някой ще каже, че „в тази криза най-добре е да си затваряш устата“, защото има и италианци без работа и чакат помощи по комуните и по опашките за безработни. Така е, но не знам защо си мисля и за онези другите италианци, които ни изпращаха на работа и за 5-6 години накупиха по няколко къщи, да не говорим за луксозните коли за по 70-80 хиляди евро. Така или иначе, аз не им завиждам, защото и те не са от най-щастливите. Както се казва по нашия край „богатите също плачат“. А защо плачат ли? Ами да не е лесно да лавираш и маневрираш между нотариуси, INPS, финансова полиция? Да не говорим за това, че някой неблагоприятен работник реши да те съди за неизплатен извънреден трудов или застраховки. Проблемът в повечето случаи си остава за него – работника, защото кооперативите са изградени от същите тези работнички, получаващи „прочутите“ 5 евро на час. Стига само да им кажеш, че трябва да се отвори нов кооператив, в който те са „съдружници“, защото така се създават кооперативите и доверчивите чужденки стават съучастнички в общото дело. Даже някоя по-изявена от въпросните труженници става „управител“. Така, че ако има да се случва нещо, или пък някой изяви претенции – обърнете се към въпросните лица. Не че са получили дял от печалбата на кооператива. Единственото, което са получили са писмата от неизплатени застраховки в рамките на стотици хиляди евро. Започна нова година, скъпи сънароднички, а с нея дойдоха и нови надежди за работа и благоденствие.

Пожелалавам на всички ни да се виждаме по-често във влака с обичайните униформи и с поредки изненади в пощенските кутии. Отворихме една болезнена тема – нашата работа и пари. Чакам вашите писма, мнения и въпроси, а ние ще се опитаме да отговорим компетентно и мъдро.

Е.К.

Дух и материя

„...Силата е винаги в нас българите. Трябва само да повярваме в нея...“

С България в сърцето

Димитринка Йорданова е родена през 1966 година в София. През 1999 година завършва психология в Нов Български Университет, а по-късно в УНСС специализира магистратура по маркетинг. Работила е като психолог в структурата за охрана и сигурност и човешки ресурси, по-късно и като специалист на свободна практика. Омъжена, с 1 дете. Член е на Българското Дружество на Психолозите www.psychology-bg.org, EFPA (European Federation of Psychologists' Associations), Confindustria Bulgaria. Последните 12 години работи и живее в Рим, Италия. През 2011 година специализира Voice Coaching в LaVoce.net (www.lavoce.net) - иновативен метод за анализ и дешифриране на вокалните емоции. Официален представител е на La Voce.net за България. Работи като персонален коучинг (психолог) с българи от цял свят. За себе си твърди, че от много години има една страст: да изучава лабиринта на човешките взаимоотношения.

Д-р Димитринка Йорданова

–Д-р Йорданова, за Вас откъде започва и докъде се простира България?

Позвеляте ми най-напред да поздравя с Националния празник 3 март всички наши сънародници. Да им пожелаем да носят свободата в сърцата си и да я предават чрез своите думи и дела на бъдещите поколения. „Земя, като една човешка длан, но по-голяма ти не си ми нужна...“ с тези безсмъртни редове на поета Г. Джагаров започва моето усещане за България. Вероятно знаете, че колкото е голям юмурук, толкова е голямо и сърцето ни, защото всичко започва от там. Моите детски спомени ме връщат в китното селце Расово, северозападна България, където за първи път прегърнах земята и духа на моята родина. Всяка неделя отгрудените селяни обличаха новите си дрехи и излизаха на разходка по площада. Свиреше оркестър (подобен на Берковската музика) и някак неусетно хората се хващаха за ръце и се понасяха в ритъма на музиката и песента...И сега като помисля докъде се простира тя?! Чак до звездите, с мистерията на българския глас в песента на Валя Балканска. Често пъти, когато съм в Сицилия поглеждам нощем към небето, за да търся млечния път... пътят, който ни е завещан от нашите деди в легендите.

– Вашето житейско призвание е да настроите нежната и деликатна струна на човешката душа. Коя нейна трансформация ни е съхранила като българи?

Когато се роди дете, майката го обгръща с нежност и любов, започва тихо да му поее...В тази мелодия са вплетени думите, които стигат до душата му. Цял живот човек носи в себе си тази мелодия – българската. И без да знае как и защо, тя винаги му помага да намери верния път, който да го съхрани. Истината е, че ние сме пораснали деца и често забравяме да се вслушаме в тази мелодия. А тя ни дава едно

прекрасно усещане за благодат и увереност. Ако търсим трансформацията в душите си, днес най-добре ще я намерим в силата на своята вяра. **– А освен във вярата, в какво още е закодиран магнетизмът на етнокултурата и духовните ни ценности?**

За мен Италия винаги е била като една книжка с приказки. Първият истински италианец когото познах беше Пинокио. И толкова много отпращах точки за размисъл. И така се роди моят творчески проект „Орфеевото цвете – харизмата на българина“. А Кампанията „Харизмата на българина“, стартирах по цял свят в Дея на народните будители 1 ноември 2014г. Ще събера в една книга разказите на успели българи по света, за да представя синтеза от тяхното обаяние, превърнало ги в победители в чуждия свят. Този жив венец на българския дух ще бъде моят дар за децата от българските общности в чужбина.

– Древна мъдрост казва: „Две неща можем да оставим на децата си: корените ни и крилето на мечтите си“ Ще стигнат ли силите и куража на младите българи да приемат това наследство?

Нашите деца знаят добре, че няма дърво без корен. Но може би още не знаят за единственото цвете на света Силивряка (Haberlea rhodopensis), което расте само в България. То може да изпадне в анабиоза (мнима смърт) и след години, когато го засадят, да се съживи. Народът ни го нарича безсмъртниче, Орфеевото цвете. То също е част от нашия български корен. Често ме питат как да мечтаем сега, когато живота е толкова сложен? Аз простичко им отговарям: „Мечтата е като песента. Когато я носиш в сърцето, тя ти дава крила!“ А как да се учим да летим? Всеки ден по малко и все по-нависоко... Силата е винаги в нас българите, трябва само да повярваме в нея!

Милена Рачева

Духовни двери

Блажен Отец Павел Джиджов

Най-младият български католически мъченик на комунизма

„Моето желание да стана свещеник се породи през детските ми години, когато като малко дете посещавах църковните служби и служех през литургията като министрант. Тази моя наклонност беше затвърдена и насърчвана от покойната ми баба и отец Венко, също покоен.“

Това разказва на 12 август 1952 г. отец Павел пред следователя от Държавна сигурност Васил Стойков. Протоколите от разпитите на десетките свещеници от двата католически процеса са събрани в книгата на архимандрит Гаврил Беловеждов „Страданията не е етикет, но е достойнство“.

Отец Павел принадлежи към ордена на отците „Августино-успенци“, който завършва своя житейски страдалчески път едва на 33 години. Сред обвиненията на скалпения процес срещу него, той е обвинен в притежание на оръжие, радиостанция, циклостилна машина за печатане на позиви, в шпионаж в полза на френското разузнаване за добива на дървени материали край Асеновград, за ураниевата мина край Пазарджик и др. Сред предадените данни между другото са и тези, че в Пловдивските хали се продава лошокачествено месо, а хубавото се изнасяло за СССР.

Йосиф Джиджов е роден в Пловдив на 19 юли 1919 г. в бедно, но много набожно семейство. Неговата майка работела като домашна помощница в заможените домове, за да издържа многобройната челяд. Трудния живот принуждава жената да даде своя шести и най-малък син на църквата. От 1931 до 1938 г. учи в пловдивския колеж „Свети Августин“, където се проявява като буден ученик, силен по математика и добър състезател по футбол. През октомври 1938 г. става послушник при успенците във френското градче Нозероа и

приема новото си име Павел.

Следва теология във Франция във Философско-богословския институт в Лормоа, близо до Париж, в трудните условия на Втората световна война. През 1942 г. година дава вечни обети при отците успенци, но за съжаление Джиджов заболява и трябва да се завърне в България. Естествено той продължава задочно богословското си образование и три години по-късно, на 26 януари 1945 г. е ръкоположен за свещеник в пловдивската катедрала „Свети Лудвиг“.

Продължава да се образова и заминава за Варна, където следва икономика и социални науки, като в същото време учителства в тамошния колеж „Свети Августин“. Заради силното влияние, което е имал сред студентите, той е зорко следен от милицията. През юни 1952 г.

отец Павел коментира в едно писмо арестите и присъдите на много свещеници: „Нека бъде Божията воля: Ние очакваме да дойде нашият ред“. Месец след това, на 4 юли 1952 г. в Пловдив е задържан и той. Павел не крие антикомунистическите си убеждения, за което е осъден на 20 години затвор. До последно в процеса срещу арестуваните протестантски и католически свещеници Джиджов не вярва, че ще получи смъртна присъда. В един промеждутък на процеса той казва на сестрите си: „Не се притеснявайте, все някак ще издържа, когато имате възможност изпращайте по някое колетче и малко сланина“.

Заедно с Босилков, Вичев и Шишков отец Павел е разстрелян на 11 ноември 1952 г., но властта не съобщава това на близките. Семейството на Джиджов получава смъртен акт едва през 1996 г., когато в Пловдив пред представители на Ватикана се провежда т. нар. публичен процес за Джиджов - една от стълките на канонизацията.

Дълги години десетки жени и мъже са изнудвали сестрите на Джиджов. Искали са пари, храна и твърдели, че брат им не е убит и ще му ги занесат в затвора. Близките на свещеника се досещали, че вероятно е езекутиран. През есента на 1952 г. една от сестрите на Джиджов получава пакетче с цървули, дрехи и една бележка: „Да се предаде на сестра ми.“ Денят, посветен на Блажен Павел Джиджов е 13 ноември. В базиликата S.Bartolomeo all'Isola (на Тибърския остров в Рим) се намира една малка капела, посветена на „Новите мъченици на Комунизма“. Капелата е третата в дясно, а на една малка позлатена табелка са образите на тримата български блажени Джиджов, Шишков и Вичев.

V. Ненкова

Бог не прощава престорената святост

Ако се научим да правим добро, Бог „ще прости щедро всеки грях“.

Онова, което Бог не прощава е лицемерието, „престорената святост“. Папа Франциск

„Как мога да обърна сърцето си? Като се науча да правя добро! Нечистотата на сърцето не се премахва, както се премахва едно петно. Премахва се като вървим по пътя на доброто, а не на злото. Как мога да правя добро? Много просто: „търсете правда, избявайте угнетен, защитавайте сирак, застъпвайте се за вдовица“, казва пророкът... Обещанието за чистото сърце, за прошката, е дадено от самия Бог, който не държи сметка за извършените грехове на онзи, който обича конкретно ближния:

„Ако ти правиш това и вървиш по пътя по който те призовавам – ни казва Господ – „дори греховете ти да са като багнено, ще ги избеля като сняг“. Дори да ни изглежда преувеличено, това е истината. Господ ни дарява своята прошка. Господ прощава в

изобилие, винаги и всичко. Но ако искаш да бъдеш простен, трябва да тръгнеш по пътя на доброто. Това е дар!“.

Исус предпочита винаги грешниците пред фарисеите. Защо? Защото грешниците казват истината за себе си: „Стой далеч от мен Господи, защото съм грешник“, казва свети Петър, докато молитвата на фарисеите и книжниците е: „Благодаря ти Господи, защото не съм грешник, а праведен...“. През седмиците на Великите пости нека размишляваме над тези три неща: призова за обърщането на сърцето, дара на прошката, която ще ни даде Господ и капанът да тръгнем по пътя на лицемерието, на престореното обърщане на сърцето“.

По материали на радио „Ватикана“

Християнски календар

Великите Пости

Преди всичко примири се с врага си, като му простиш от сърце; като видиш беден не се отвръщай от него, но му помози с каквото можеши; не завиждай никому; не осъждай никого; не поглеждай с пожелание; не протягай ръце към онова, което не ти принадлежи; не подавай ухо на клевети и лъжливи сведения за ближния си; нека устата ти да са затворени за всичко лошо за твоя близък; пости с очи и уши, с ръце и нозе, с ум и сърце! Бъди благоговеев във всичко, – бъди всякога смирен и кротък. Защото каква полза, ако измъчваш тялото си с неядене, а душата ти се надува от гордост? Каква полза имаме от това да бledнеем от пост, когато поbledняваме от завист? Що за добродетел е да не пием вино, а да се опиваме от омраза? Или да не ядем риба и месо, а да изядем братята си с клевети? И така, като постим телесно, нека постим и духовно; като очистиаме тялото с въздържание от храна и пиене, нека очистиаме душите си от суетни и нечисти мисли; нека се украсяваме с милосърдие, кротост, смирение, примиряване с враговете, с милост към всички наши близки. Това е пост, приятен на Бога и спасителен за нас. Постихме с пост благоприятен, благоуходен на Господа. Пост на отричане от злото, въздържане на езика, въздържане от гняв, отлъчване от похотите, злословието, лъжите и клеветите. Постът, през който липсват тези презрешия, е истински и благоприятен“.

Според Католическата Църква

Чрез Своята Църква Христос призовава всички вярващи в Евангелието да извършват дела на покаяние. Този призив касае вътрешното обърщане, обърщането на сърцето, без което всяко външно проявление остава безплодно.

Но вътрешното покаяние се проявява във видими знаци в съответствие с индивидуалните възможности. За да може духът на вътрешното покаяние по един видим начин да обедини вярващите, Христовата Църква установява определени покаятелни дни, подходящи преди всичко за усърдна молитва, духовни упражнения, покаятелни богослужения, поклонничества, както и доброволни самоограничения като милостиня, добри дела, по-усърдно изпълнение на собствените задължения, а по-особено – пост и въздържание.

Католическата Църква е установила за покаятелни дни всички петъци през годината (освен ако в този ден не се отбелязва голям християнски празник), както и периодът на Великия Пост.

Съществува разлика между понятията пост и въздържание от месо, макар в разговорната традиция всички тези дни да се

наричат „постни“. Въздържанието от месни ястия е задължително за петъците от цялата година (освен ако на този ден не се пада голям празник); други продукти (в това число риба, яйца и млечни продукти) могат да се ядат. Въздържанието от месо е задължително за всеки, достигнал 14-годишна възраст, до края на живота му.

Постът се препоръчва на Пепеляна Сряда и на Велики Петък; това означава, че през тези дни не само, че не трябва да се яде месо, но дори и постна храна може да се яде само един път през деня. Постът е задължителен за всеки, който е достигнал пълнолетие (18 години), до достигането на 60-годишна възраст.

По тези начини Църквата ни ограничава възможно най-малко и ни дава възможност в свободата ни на Божии чедра да проявим инициатива и сами да решим доколко строги ще бъдат нашите покаятелни практики. В случаите, в които не могат да се спазват необходимите предписания (поради болест или заради други причини) Църквата позволява дните на покаяние да се провеждат по други начини. Този въпрос може да бъде решен заедно с енорийския свещеник.

Според Православната Църква

Постът според Православната църква е въздържание с цел религиозно-нравствена употреба на постна храна.

В Стария Завет има много наредби за поста. Моисей е постил 40 дни и 40 нощи (Исх. 34:28), за да се подготви да получи десетте Божии заповеди. Пророк Илия след строг пост, душевна чистота и голяма ревност за Господа се удостоил да види Божията слава (3Царе 18:4 – 13). Като най-велик и най-строг постник е известен свети Йоан Кръстител. Всички праведници са спазвали в малка или по-голяма степен поста.

От апостолско време светата Църква е наредила светото тайнство изповедничеството да се предшества и съпътства от тъй нареченото говееие. Това ще рече по-усилена и благоговейна подготовка чрез пост и молитва. Най-благоприятно време за тази подготовка представлява Великият пост. Той, както и другите пости, започва с така

наречените „заговезни“ - т. е. ядат се вечерта блажни храни, а от сутринта на другия ден започват постите. При нормални условия говееенето трае една седмица, като първите три дни се прекарват в пълен пост, т. е. „тримерен“. Тримеренето е доброволен пост, извършван от онези, които желаят и могат да го издържат. При особени обстоятелства като старост, тежка болест, предстоящо неотложно заминаване по служба и др., срокът на говееенето през първата седмица на поста може да се съкрати на три, или даже на един ден, като се препоръчна това да стане с благословението на енорийския архиерей, на енорийския свещеник.

Мнозина от говееиците смятат, че постенето трябва да се състои в отказ от блажни храни. Това е само едната страна на поста – телесният пост, който сам по себе си е недостатъчен без духовния пост. Православните християни, които искат да постият, трябва да знаят това и да го спазват.

Връбница Страдание Господне

В неделата преди Възкресение Христово честваме Връбница (Цветница). С този празник Християнската църква припомня тържественото посрещане и влизане на Исус Христос в Йерусалим. Шест дни преди еврейския празник Пасха /избавление/, Той пристигнал в малкото градче Витания и с чудотворната си сила възкресил мъртвия от четири дни Лазар. На другия ден Исус Христос потеглил за Йерусалим, а отвсякъде се стичали хора. По пътя Му те постинали дрехите си, а под нозете Му подлагали свежи зелени клонки с бели цветове. Хората Го посрещали с палмови вейки и с възгласи: „Осанна! Благословен Идещия в името Господне!“ Две хиляди години по-късно с тържество и радост християните в България продължават да отбелязват това събитие.

Традицията на Цветница повелява да се иде на празничната служба в църква с цветя, върбови/палмови клонки. Младите невести пък с малки деца да се причестят. След църквата всеки от нас взема осветено върбово клонче и го

отнеса у дома си за здраве.

В библиейската символика цветята са знак за преходност, но и надежда за възкресение, за вечната пролет на Райската градина. След Цветница започва Страстната седмица – дните на Христовите страдания преди Възкресението. Богослуженията за Цветница започват още от предишната вечер. През деня вярващите ходят да берат върбови/палмови клонки. Те се освещават в храма със специални молитви – от тях идва и името на празника Връбница. На самия празник след тържествената Света Литургия, свещениците раздават върбовите/палмови клонки на вярващите. Така с мисълта си всички участват в тържественото Христово влизане в Йерусалим и Го приветстват като Спасител на човешкия род. Християните отнасят в дома си клонка за здраве на здравите и за излекуване на болните. България правят и курбан специално за здравето на свои близки.

Paralel 43

Главен Редактор: Венета Ненкова

Зам.Гл.Редактор: Теодор Тодоров
Сътрудници: Мариола Георгиева,
Миленка Рачева, Йорданка
Минева

Майл: scuolabulgara@gmail.com
Сайт: www.paralel43.jimdo.com
Тел. 0039 348 35 30 943

Настоящото издание е продукт на Културната Асоциация с идеална цел „Paralel 43“, създадена в Рим през 2014 год.

В основната дейност на асоциацията е заложено популяризирането на българския език, култура и история.

Портрети

Под властта на „Новия Рим“

Днешните български земи влизат в пределите на Източната Римска империя (Византия). Те стават арена на важни политически и културно-религиозни събития, които имат отзвук в Средиземноморието и Западна Европа.

Ранновизантийската епоха (IV – VII в.)

През 330 г. император Константин I Велики (304–337) премества столицата на огромната Римска империя от „стария“ Рим в трако-гръцкия град Bizantiion (Константинопол/Иstanbul), наречен по-късно от българите Цариград.

След разделянето на империята през 395 г. българските земи остават в Източната империя (Византия) и играят значителна роля в нейния стопански, политически и духовен живот. Самият Константин Велики, покровителят на Христовата вяра, е роден в Найсус (Ниш). Императорите Маркиан (450–457), Льв I (457–474), Юстин I (518–527), Юстиниан I Велики (527–565), Юстин II (565–578), Тиберий (578–582) и Фока (602–610) са с тракийско потекло. „Последният римлянин“ – великият пълководец Аций, победителят на Атила, е роден в Дуросторум (Силистра), а Велизарий, най-забележителният военачалник от VI в., е от Германикия (днешна Сапарева баня).

Първите християни по българските земи

Населението в Мизия, Тракия и Македония е сред най-ранните последователи на християнството в Европа.

Първите семена на вярата са посяти от апостол Павел при пътуванията му по Егейското крайбрежие, а около 65 г. той стига до Никополис ад Нестум (при с. Гърмен до гр. Гоце Делчев). Мисионерската дейност на Андрей Първозвани, брат на апостол Петър, обхваща черноморските брегове, а учениците на апостолите основават християнските общини във Филипопол (св. Ермий), Вероя/Стара Загора (св. Карп), Одесос/

Варна (св. мъченик Амплий). След Миланския едикт (313 г.) християнството става равноправно с другите религии. Св. Никита Ремезиански (366–414), самият той от тракийско потекло, полага много усилия за покръстването на гети, скити и „дивото и свирепо племе на бесите“, като превежда Библията на езика на траките (т.нар. „Библия бесика“). Местните епископи участват в драматичните Вселенски събори през IV–V в., а съборът в Сердика (София) през 343 г. оставя трайни следи в религиозния живот на целия християнски свят.

Готите в древното ни минало

През III–V в. значима роля в историята на нашите земи играе древногерманският народ готи, който се дели на източна и западна група – остготи и вестготи. През III в. те мигрират от тяхната прародина Скандинавия към Северното Черноморие. Първите им нахлувания на римска територия са в началото на III в., а през 250–251 г. начело със своя крал Книва те опустошават Тракия, включително Филипопол. Връщайки се на север, при Абриту (Разград) готите са пресрещнати от римската армия, но я разгромяват. В боя загиват император Деций Траян и неговият син Херений. Едва през 269 г. император Клавдий II „Готски“ побеждава готите при Найсус (Ниш). Готите са под силното влияние от Византия и приемат християнството в неговата арианска форма. В района на Никополис ад Иструм още от 348 г. живее голяма група готи християни, водени от епископ Вулфила.

През 375 г. хуните покоряват остготите по Северното Черноморие, а вестготите се оттеглят в Мизия. Те са приети като федерати (гранично население), но злоупотребите на

властта са причина за избухване на мощно въстание. Готите нахлуват в Тракия и при Адрианопол (Одрин) нанасят тежко поражение на император Валент (9 август 378 г.), който загива в сражението. През 391 г. готите избират за свой крал Аларих, така в нашите земи се създава първото „варварско кралство“ – феноменът, който определя съдбата на Европа през следващите няколко века. През 410 г. Аларих нахлува в Италия. Готите не се задържат тук и създават кралство

със столица Тулуза, а по-късно преместват центъра му в Испания. След смъртта на хунския владетел Атила (453 г.) на юг от Дунав идват остготите, като създават две „кралства“ – в Тракия начело с крал Теодорих Страбон (471 г.), и Македония с владетел Теодорих Амал. В избухналата вражда надделява Амал, който се преселва в Мизия и превръща Нове (Свищов) в своя столица. През 486 г. по споразумение с император Зенон остготите се преселват в Италия, където създават кралство със столица Равена.

Надежда

Не, не ще остане тъй до края –
има правда, висша правда има:
след нощ утро иде, май след зима...
Позволи ми, Боже, да дотрая,

дух убит да видя пак подигнат,
жизнен лек на тежки рани турен:
жилав си, народе, непостигнат
по търпеж и мощ в живота бурен!

Септември 1919

Иван Вазов

